

# NARODNI GOSPODAR

## GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krone na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. Kr. poštne hran. št. 64.846  
Kr. ogrske „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratov po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

**Vsebina:** Višina sedanje obrestne mere. Gospodarsko razmerje med Avstrijo in Nemčijo po vojski. Zadružni pregled. Gospodarski pregled. Občni zbori. Prospekt o vojnem posojilu. Bilance.

### Višina sedanje obrestne mere.

V splošnem se ravna vprašanje vsakokratne obrestne mere v narodnem gospodar. po razmerju razpoložljivih kapitalij in potrebe po kapitalijah. Vsakdo, ki razpolaga s kapitalijami, hoče z denarjem zaslužiti in zahteva, kadar ga naloži ali posodi, zanj gotovo odškodnino, ki jo imenujemo obresti. Čim večja je potreba po denarju in čim manj je denarja na razpolago, tem lažje ga bo razpečal in tem ugodnejšo obrestno mero bo dosegel. Nasprotno pa bo dobil manjše obresti za svojo naložbo, ako je denarja mnogo na razpolago ali ako je potreba po denarju majhna.

Množina razpoložljivih kapitalij je sad prejšnjega varčevanja in nabiranja ljudstva. Ta množina bo tem večja, čim bolj je ljudstvo navajeno skrbeti za prihodnjost, čim bolj umeva pomen varčevanja in čim večje dohodke ima. To zadnje je seveda odvisno od dobro urejene produkcije in pa možnosti, izdelke in pridelke ugodno prodajati. Dalje je pri naraščanju množine razpoložljivega kapitala upoštevati okolnost, če so bile razmere za nabiranje kapitalij več časa trajno ugodne, oziroma če ni bilo kakih izrednih dogodkov, ki kapital uničujejo (krize, slabe letine, živinske bolezni, vojska itd.) V navadnih razmerah se je pri

tem ozirati tudi na dejstvo, da ob današnjih zelo razvitih prometnih in kreditnih razmerah dotaka tudi internacionalni kapital v kraje, kjer je premalo denarja, in sicer zaradi višjega obrestovanja. Tak tuji kapital ostane več ali manj stalno v dotični deželi in pritiska potem na obrestno mero.

V današnjih povsem izvanrednih vojskih razmerah seveda vsaj pri nas dotok inozemskih kapitalij ne pride v poštev in moramo zato shajati, kakor vemo in znamo s tem, kar imamo doma. Vkljub temu pa se je v naši državi nabralo sila denarja, ki leži neporabljen v blagajnah raznih bank. Industrije, ki dobavljajo državi vojne potrebščine, so mnogo zaslužile, tako da so mogle več ali manj povrniti kredite, ki so jih imele pri denarnih zavodih; tudi kmetovalci so svoje pridelke prodajali po zelo visokih cenah. Vse to je učinkovalo, da se je obilo denarja nabralo po denarnih zavodih, ki so na drugi strani vsled negotove prihodnosti v nekih ozirih popolnoma, v drugih pa vsaj močno ustavili podeljevanje kreditov. V zavode prihajajoči denar ne najde primerne porabe, leži neplodonosen, mrtev. Vse to je uplivalo, da je morala obrestna mera za naložbe pasti. Večje, solidnejše banke ne obrestujejo hranilnih vlog višje kakor po 3 do 3 1/2%.



Draginjo imamo na vseh koncih in krajih, draginjo, kakršne tudi najhujši pensinist ni pričakoval. To ne pomeni nič drugega kakor da je kupovalna moč denarja padla. Če sem preje potreboval v kak namen 100 kron, moram jih sedaj imeti 150 do 200. Če sem preje teh 100 kron naložil, sem dobil zanje povprečno  $4\frac{1}{2}\%$ . Toliko kakor preje 100 kron pomeni sedaj 150—200 kron; toda če to samo po imenu in le navidezno višjo vrednost sedaj naložim, kako pridem do tega, da bom za njo vlek 6.75 — 9 K obresti? Vsakdo bo uvidel, da bi bila taka zahteva pretirana in v dejanskem položaju neutemeljena.

Ravnokar smo omenili, da je sedanja obrestna mera za hranilne vloge —  $4\frac{1}{2}\%$ ,  $4\frac{3}{4}\%$  in celo po  $5\%$  — za današnje razmere neprimerno visoka in neopravičena.

Za višino obrestne mere ne pride v poštev le absolutna množina razpoložljivega denarja, ampak še bolj njega razmerje do potrebščin. Denar se potrebuje v različne svrhe, katere pa lahko razdelimo v dve glavni skupini, namreč v potrebščine za neproduktivne stvari in v potrebščine za produktivne namene. Poraba denarja za neproduktivne svrhe pri vprašanju obrestne mere ne prihaja mnogo v poštev. Praviloma veliko večja je potreba za produkcijo. V sedanjih razmerah pa je produkcija silnoma omejena, nekatere vrste produkcije sploh popolnoma počivajo. Izvzemši industrij, ki izdelujejo vojne potrebščine, se je pri vseh drugih obrat znatno omejil, deloma popolnoma ustavil. Investira se skoraj nič. Trgovina je prišla na čisto druga pota, pri nas docela nenavadna, ker se nič več ne kreditira, ampak mora kupec vsako blago plačati v gotovini. Pri takih razmerah razpoložljivi denar ne more ustvarjati novih vrednot, ne more zaslužiti, kakor preje. Če pa denar ne donša več tistega dobička kakor preje, če je padla njegova produkcijska zmogljivost, potem se zanj tudi ne morejo zahtevati tolike obresti kakor v navadnih razmerah.

Ta izpremenjeni položaj na našem domačem denarnem trgu bo uplival tudi na obrestno mero naših posojilnic. Čim dalje bolj jasno je, da se sedanja neprimerno visoka obrestna mera za hranilne vloge ne bo dala vzdržati. Če bi bilo naše denarstvo na vzgoraj bolje organizirano, bi bila morala pasti že pred več časom. Na sedanji višini se vzdržuje popolnoma neopravičeno in le vsled kvarne konkurence nekaterih zavodov, ki v svoji ključbovalnosti nudijo vlagateljem visoke obresti, čeprav imajo pri tem znatno škodo. Toda ravno lastna škoda bo tudi te zavode kmalu prisilila, da bodo obrestno mero znižali. Čim preje se to zgodi, tem bolje.

Vprašanje o znižanju obrestne mere za hranilne vloge se je živahno razpravljalo že na letošnji Zvezini skupščini dne 10. marca. Dr. Krek je že tedaj opozarjal, da so denarstvene razmere take, da bo kazalo obrestno mero znižati. Ta misel se je večini govornikov, ki so posegli v debato, zdela priporočljiva. Nadaljni razvoj dogodkov od takrat naprej je pokazal, kako utemeljen je bil nasvet, ki ga je bil dal predsednik naše organizacije kreditnim zadrugam.

Dogodki na denarnem trgu vedno bolj silijo k znižanju obrestne mere. Zato bo gotovo prav, da se posojilnice takoj začno pečati s to zadevo, in se pripravijo na to, da bodo tudi same znižale obrestno mero za hranilne vloge.

## Gospodarsko razmerje med Avstrijo in Nemčijo po vojski.

O gospodarskih odnošajih med Avstrijo in Nemčijo po končani vojski se je bila v zadnjem času v naši javnosti vnela živahna diskusija. Po dnevnem časopisju povzemamo o tem predmetu naslednje kratke podatke, ki pa vendar zadosti jasno označujejo vodilne misli tega gibanja.

V „Novi Preši“ od 24. aprila je priobčil prvi ogrski strokovnjak v carinsko-političnih zadevah, Aleksander pl. Matlekovits, daljši



članek o tej tvarini, katerega konča z besedami: Prijateljska in blagohotna politika pogodb je danes edino možna oblika gospodarskega zbližanja, če carinska unija ni izvedljiva. Pripominjamo, da se je isti strokovnjak, ki je napisal o carinski uniji priznalo strokovnjaško delo, v „Pester Lloyd“ izrazil nedavno proti carinski uniji.

Dunajski listi poročajo dalje, da so se tudi v klubu industrijalcev dne 22. aprila bavili s tem vprašanjem, kjer se niso izrekli direktno za unijo, ampak samo za kolikor mogoče veliko zbližanje na gospodarskem polju. Trgovsko-politični odsek kluba je sklenil, naj ostane osnovno načelo gospodarsko zbližanje z Nemčijo, popolnoma pa se mora varovati samostojnost in ednostnost gospodar. ozemlja monarhije kot neobhodno potreben predpogoj za samostojnost (politično! op. ur.) monarhije in enotnost gospodarske veljave kot velemoč, za katero se naše čete sedaj bore.

Zanimivo je tudi, kar piše znani nacionalni ekonom Lujo Brentano v „Berl. Tagblatu“ o tem predmetu (23. aprila): Ni prvič, da vzbuja misel avstro-nemške carinske zveze občno pozornost. Bilo je leta 1885. Takrat so nameravali v Nemčiji zvišati carino na rž in pšenico od 1 na 3 marke za kvintal. Ogrji, ki so tedaj precejšnjo množino žita izvažali v Nemčijo, so se zbalii škode in so sklicali mednarodni kmetijski kongres v Budimpešti, kjer se je pretresalo vprašanje o carinski zvezi z Nemčijo. Tudi jaz sem se udeležil kongresa, deloma z ozirom na politični pomen carinske zveze, deloma zato, ker sem bil mnenja, da bi ta korak utegnil škodo zvišanja carine za Nemčijo ublažiti. Takrat sem se živo potegoval za carinsko zvezo. En dogodek pa mi je še živo v spominu: dočim smo se zdolaj v dvorani o tej misli zjediniili, je postajala galerija vedno nemirnejša in se je slednjič odstranila z izrazom velike nevolje. Bili so to, kakor so mi povedali, Romuni, ki baje smatrajo monarhijo kot svojo gospodarsko nasprotnico in se čutijo kot zapostavljene od

monarhije. Cilj sistematično ovirajo. Zato vidijo v avstro-nemški carinski zvezi svojo definitivno izključitev od nemškega trga.

Vprašanje carinske unije sega torej globoko v mednarodne zadeve in ni samo privatna avstro-nemška stvar.

V veliki dvorani nižjeavstrijskega obrtnega društva je zboroval 16. aprila številno obiskan shod družbe, ki se je že pred meseci konstituirala, da se posvetuje o važnih problemih bodočnosti, ki obstoji iz zastopnikov obrti, industrije, uradnikov in znanstvenikov.

Predsedoval je stavbni svetnik Bressler, ki je poročal o zborovanju nemško-avstrijsko-ogrške gospodarske zveze v Berlinu in pa o tem, da so bili tisti gospodje, ki zastopajo skupino avstrijskih Nemcev, pooblaščenii, da tam izjavijo, da lahko zastopajo kolikor mogoče tesno gospodarsko združitev centralnih sil, a varuje interese obeh držav. V doglednem času nameravajo svoje razgovore z zastopniki nemškega gospodarstva nadaljevati na Dunaju in stopiti v dotiko tudi z ogrskimi krogi, da jim omogočijo sestanek z nemškimi gospodi na Dunaju.

Načelnik zveze obrtnih društev avstrijskih Ludvig, je tudi poročal o berlinskem sestanku. Na vse navzoče je napravilo globok vtis, ko je rekel, s kako visokega stališča se razpravlja v Nemčiji vprašanje gospodarske združitve centralnih sil in kako odkrito priznavajo Nemci (v rajhu) potrebo, da se naslonijo na Avstrijo, za kar so pripravljeni tudi mnogo žrtvovati, da si ohranijo gospodarsko močno Avstrijo, ki edina ima vrednost za Nemčijo. O rešitvi teh vprašanj se bo razpravljalo na Dunaju. Za avstrijske udeležence so bila zanimiva tudi izvajanja Ogrov, katerih stališče so Nemci sedaj slišali, a istega niso vsestransko odobravalii. Govornik je poudarjal, da se prilika za korenito rešitev tega najvažnejšega vprašanja ne bo zlepa vrnila in zato se je ne sme pustiti v nemar.



Tajni svetnik dr. Bärnreither je rekel: Danes se gre za to, da se pripravimo na gospodarski preporod Avstrije po vojski. Nekatera mnenja v tem oziru so danes že splošno znana. Nihče ne dvomi danes več o tem, da je danes ni politične zveze brez gospodarske. Poudarja se, da so najgloblji nagibi, ki so privedli do vojske, gospodarskega značaja; to spoznanje nas pa sili, da prihodnji mir postavimo na politično-gospodarsko podlago. V obeh smereh bomo šli z Nemčijo roko v roki. Še ena misel preveva danes vse sloje prebivalstva: Takih razmer, kakor so bile pri nas pred vojsko, po vojski ne sme biti več! Silne žrtve, katere darujemo danes z veseljem, bi bile odveč, če bi vse tako ostalo, kakor je bilo pred vojsko. To velja o vseh panogah našega državnega življenja, zlasti pa za naše trgovsko-politično razmerje do Nemčije. To ne more obstojati v za silo izboljšani trgovinski pogodbi; kajti mi se le lahko lojalno združimo, da zadostimo potrebam obeh vladavin, ali pa se gospodarsko odtujimo. Govornik ne presoja gospodarskih razmer po vojski pesimistično; to pa le tedaj ne, če krenemo na pravo pot. Vojno breme in ves velikanski reprodukcijski proces le tedaj prebolimo, če bomo več producirali, če bomo več izvažali, in za to moramo že sedaj ustvariti vse predpogoje hitro in energično. To je naloga postavodaje, uprave in gospodarske vzgoje. Zato pa ne potrebujemo samo carinske zveze z Nemčijo, ampak treba je iskrenega duševnega kontakta. Materijelni odnošaji se danes ne dajo več ločiti od duševnih. Zlasti se pa moramo čuvati šablonskega mišljenja. Tudi vera na edino zveličavno carino je taka šablona. V diskusiji o našem bodočem gospodarskem razmerju do Nemčije smo gotovo napredovali. Za celoto našega narodnega gospodarstva hočemo nekaj dobrega in za posameznika nočemo škode. Slika čiste carinske unije je stopila v ozadje, in mi iščemo novo obliko gospodarske

priključitve, ki naj zadosti obema ciljema. To bomo našli. Če je pa enkrat konkreten načrt tu, potem se bodo dali proučiti tudi oni, ki danes nezaupno gledajo na to vprašanje. Na tem potu se bomo sporazumeli tudi z Ogri.

Z Ogri moramo priti v mnogih točkah na čisto. Mi ne moremo ustvariti nič trajnega, če ne postavimo na mesto desetletne nagodbene perijode daljšega obroka. O tem vprašanju je potreba z Ogri jasnega, določnega in lojalnega razgovora. Danes so Ogri na trdnem, ker imajo močno vlado. Vendar pa od vlade ni odvisno vse, ampak tudi od treznega spoznanja, od delavnosti naših producentov in njihovega poguma, da krepko zastopajo svoje interese. Mi moramo svojo pozicijo in svoja prava proti Ogrom najkrepkeje braniti; napačno pa je na Ogru pisano gledati. Kolikor bolj napreduje Ogrska kmetijsko in industrijsko, toliko boljši odjemalec in kupec bo.

Poslanec Friedmann opozarja na prizadevanja gospodarske združitve pod Metternichom in Bruckom, ki so se razbila vsled pruskega odpora. Stara misel je pa danes pod novimi razmerami oživela. Vojska je nastala iz gospodarskih motivov in v bodočih mirovnih pogajanjih bo zavzemala trgovinska politika gotovo važno mesto. Mi moramo računati z novimi razmerami in z velikimi gospodarskimi kompleksi in zato se je treba pravočasno pripraviti. Zato naša posvetovanja niso prezgodaj prišla. Čas za pripravo srednje-evropskega gospodarskega ozemlja bo prišel; podlago pa mora tvoriti naša gospodarska združitev z Nemčijo. Na tem potu se bo dala doseči edinost tudi z Ogri. Vprašanje carine same ob sebi pa ne more biti glavni problem, ampak mi moramo trgovinsko-politično biti edini z Nemci, seveda pa varovati svojo državno samostojnost.

Mi ponavljamo za sedaj, kar prinašajo dunajski listi o tem vprašanju. Dobro bi bilo,



če tudi naši krogi posvete temu vprašanju nekoliko pozornosti.

## Zadružni pregled.

**Kmetijsko zadružništvo v Nižji Avstriji.** Nižjeavstrijska zadružna osrednja blagajna na Dunaju je imela koncem leta 1914 včlanjenih 553 hranilnic in posojilnic in 269 drugih kmetijskih zadrug, med njimi 21 skladiščnih zadrug, 12 pašniških, 193 mlekarskih, 9 vinarskih, 8 konjerejskih, 8 živinorejskih. Vplačani deleži so znašali 11.692 K, jamstvo pa 2.338.400 K. Celotni promet je znašal 212 milijonov. Članice so imele pri osrednji blagajni naloženega denarja 44.162.106 K, kreditov je bilo pa 6.770.181 K.

Osrednja blagajna ima vrednostnih papirjev za okoli 24 milijonov kron. Če pri toliki vsoti padejo kurzi le nekoliko, nastane takoj občutna izguba. Tako ima n. pr. osrednja blagajna nemških kmetijskih zadrug na Moravskem pri vrednostnih papirjih za okoli 11 milijonov kron kurzne izgube 1.782.000 K! Na Zgornjem Avstrijskem in Tirolskem so razmere pri osrednjih blagajnah enake ali še slabše, ker sta v teh dveh kronovinah morala dež. odbora prevzeti jamstvo za kurzno izgubo.

Včlanjene posojilnice imajo okoli 65.000 članov. Celokupni njihov promet znaša okoli 260 milijonov, stanje hranilnih vlog približno 95 milijonov, stanje posojil okoli 50 milijonov kron. Vse posojilnice imajo okoli 2 milijona K rezervnih zakladov,

Skladiščne zadruge so povzročale svoj čas veliko skrbi. Pred 10 leti so imele izgub še 700.000 kron. Danes je pa njihov položaj postal prav ugoden. Članov štejejo okoli 14.000, vplačani deleži znašajo 315.768 K. Nabavna vrednost njihovega inventarja se ceni na 3.375.000. Njihove rezerve znašajo že 1.040.000 K. Njihova centrala (zveza kmetijskih zadrug na Nižjem Avstrijskem) je prodala lansko leto 6200 vagonov žita, nakupila pa 2800 vagonov poljedelskih potrebščin. Tudi te centrale finančni položaj je ugoden, njena rezerva znaša 125.000 K.

Mlekarske zadruge so včlanjene večinoma (132) pri nižjeavstrijski mlekarji, ki dobiva dnevno okoli 75.000 litrov mleka, ima 134 filijalk, 200.000 kron rezervnega zaklada. Mlekarske zadruge imajo okoli 36 milijonov kron prometa, vrednost stavb in inventarja se ceni na približno 3 milijone kron, tako da je dve tretjini investicij pokritih z lastnim premoženjem.

**Čevljarska zadruga v Mirni pri Gorici** je sprejeta pod državno varstvo. S tem je zagotovljeno nemoteno in neskrčeno nadaljevanje obrata, dokler bo treba kriti potrebe vojne uprave. V soboto so se izvršile dotične formalnosti. Vojna uprava je zadrugi izrekla svoje popolno zaupanje. Zadruga ima zaposlenih 300 delavcev in izdelava na dan 800 parov vojaških čevljev. Dobila je te dni še nov modern motor za 12 konjskih sil. Zadrugo je ustanovil in jo po velikih žrtvah privedel do te lepe stopnje bivši mirenski župnik, sedaj dekan tolminski in deželni poslanec vlč. g. Ivan Rojec.

**Zadružna reja žrebet v Ljutomeru.** Konjereja v Ljutomeru je že zelo stara. Zadnjih sedem let deluje za povzdigo konjereje posebna zadruga, ki vodi poseben rodovnik, ureja in omejuje prodajo posebno dobrih kobil izven zadružnega okoliša, dovoljuje posojila za nakup kobil za plemo, prireja dirke itd. Kako dobro uspeva ta reja, se vidi — ne glede na ugodne cene — že iz tega, da so kmetski posestniki zadnja leta povprečno prejeli po 9000 K premij samo pri dirkah. V okolišu zadruge je porazdeljenih 20 žrebcev. Tudi pri dunajskih dirkah so bili ljutomerski konji že večkrat odlikovani. Pred šestimi leti se je ustanovila še posebna zadruga za vzrejo žrebet; njen namen je osobito skrbeti za umno rejo mladih živali z napravo posebnega dvora, in sicer pred vsem v interesu remontiranja. Doslej je imelo remontiranje jako povoljne uspehe; konjerejem se plačujejo triletna in štiriletna živali po zelo ugodnih cenah. Dvor za žrebete se je bil priredil že pred šestimi leti čisto priprosto kot poletni pašnik s hlevom za silo. Sedaj pa je zadruga zgradila nov, modernim zahtevam ustrezajoč hlev za okoli 100 žrebet. Zadruga ima okoli 30 hektarjev sveta za pašo.

## Gospodarski pregled.

**Razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko** z dne 11. maja 1915, št. 11.060, s katerim se prepoveduje nakupovanje živine potovaje od hiše do hiše. Na podlagi § 4. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915, drž. zak. št. 115, zankazuje deželna vlada tako: § 1. Nakupovanje živine potovaje od hiše do hiše je po vsej vojvodini Kranjski od 14. maja 1915 naprej prepovedano. § 2. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali po § 10. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915, drž. zak. št. 115. — C. kr. dež. predsednik: baron Schwarz.

**Razglas c. kr. deželne vlade za Kranjsko** z dne 11. maja 1915, št. 11.189, o določitvi



dnevov, ob katerih je dovoljena prodaja mesa in obrtniško oddajanje mesnih jedij. Na podlagi § 2. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915 drž. zak. št. 113, o zagotovitvi preskrbe z mesom se zankazuje tako: § 1. Prodaja mesa, sirovega in pripravljenega (kuhanega, pečenega, prekajenega in dr.) ter obrtniško oddajanje jedij, ki obstoje povsem ali deloma iz mesa, je dovoljeno samo ob nedeljah, ponedeljkih, sredah, četrkih in sobotah. Z mesom se razumeva goveje, telečje, svinjsko in in kurje meso, izvzemši klobase in notranje organe zaklanih živali, kakor pljuča, jetra, ledice, vranica, možgane in dr. § 2. Prestopki tega razglasa se kaznujejo po § 7. ministrskega ukaza z dne 8. maja 1915, drž. zak. št. 113. § 3. Ta odredba dobi moč z dnem razglasitve. — C. kr. deželni predsednik: Baron Schwarz m. p.

**O še ne obdelanih zemljiščih.** Po ukazu c. kr. poljedelskega ministrstva, izdanem sporazumno z ministrstvom za notranje zadeve in s pravosodnim ministrstvom dne 3. marca t. l., drž. zak. št. 55, ima občina pravico vsa neobdelana zemljišča v svojem okolišu, ki so za obdelavo pripravna, pa na njih lastnik ali druge v to upravičene osebe do 15. aprila ne opravijo pripravljanih del za pomladansko setev, sama posejati in posaditi. Ako občina do 23. aprila leta 1915 tega ne stori, sme c. kr. okrajno glavarstvo sosednim občinam ali tretjim osebam dovoliti, da ta zemljišča obdelajo. Najdalje do 25. aprila mora vsaka občina predložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu seznamek vseh še nepojasnjenih zemljišč. Neobdelano sme ostati le ono za obdelavo pripravno zemljišče, katero je lastnik do 31. marca naznanil pri c. kr. okrajnemu glavarstvu, da ga misli zazidati ali porabiti v kak drug namen, ki obdelavo izključuje in je zato od c. kr. okrajnega glavarstva dobil tudi dovoljenje. Ta določba se povsod ne more vporabiti, ker se v mnogih krajih radi klimatičnih razmer vrše priprave za saditev kornu, fižola in zlasti zelja šele proti koncu meseca aprila in v prvi polovici meseca maja. Če bi se torej ta ukaz izvrševal natančno po besedah, bi lahko nastale mnoge nepravilnosti, in to je dalo glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani povod, da je vlado naprosil, naj bi občine ne bile vezane na določilo § 1. omenjenega ukaza, če posestnik verjetno le pri županstvu izkaže, da bo zemljišče še to pomlad vporabil za tak sadež, ki po svoji naravi zahteva poznejšo saditev, oziroma setev. C. kr. poljedelsko ministrstvo je temu predlogu pritrnilo ter je vsled tega c. kr. deželna vlada vsem okrajnim glavarstvom na Kranj-

skem naročila, da postopajo po smislu predloga glavnega odbora c. kr. kmetijskega družbe. Če torej radi vremenskih razmer ni mogoče zemljišča obdelati tako pravočasno, kakor je predpisano v § 1. navedenega poljedelskega ministrstva, naj se dotični posestniki edino le pri županstvu izkažejo, da bodo zemljišča pozneje vendar pa še to pomlad obdelali.

**Uporaba kaznjencev za poljsko obdelovanje.** C. kr. justično ministrstvo je poslalo vsem sodiščem I. in II. inštanca ter vsem državnim pravdnictvom in nadpravdnictvom sledeči odlok: „Ob sedanjih izrednih razmerah je prav posebno važno da se za spomladansko poljsko delo zadobi potrebnih delavcev. V ta namen se je ozirati tudi pri izvrševanju prisojenih kazni. Mnogokrat bo že z ozirom na gospodarstvo obsojenca samega, naj si bodi samostojen posestnik ali poljedelski delavec, odložiti ali pretrgati prisojeno kazen po § 401 kazenskega pravnega reda ali po § 2., št. 1., črka a) cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1914, drž. zak. št. 207. Kolikor je preko določbe tega ukaza nujno potreba pritegniti kaznjence k poljedelskim opravkom, ker ne zadostujejo delavci, ki so na razpolago, se lahko po določbi § 2., št. 1., črka b) navedenega cesarskega ukaza na prošnjo političnega oblastva v prid občega gospodarstva pretrga izvršitev krajših kazni ali odloži, če se ni začela. Pri odločitvi o odlogu ali pretrganju prisojene kazni se je ozirati po smislu cesarskega ukaza na to, da se ne izpuste na svobodo osebe, ki so nevarne državi ali lastnini, in da se ne uporabljajo kaznjenci, kadar je dovolj drugih delavcev, čeprav niso ravno tam, kjer jih baš treba, pa se lahko s posredovanjem deželnih posredovalnic o pravem času pritegnejo“. Svoje kaznjencev, ki se hočejo poslužiti dobrote tega odloka, naj se obrnejo, najboljše potom občine odnosno žetvene komisije do pristojnega okrajnega glavarstva.

**Odpravljena carina.** „Wiener Zeitung“ objavlja ministrsko odredbo, po kateri je začasno odpravljena carina na: vole, krave, teleta, koze, ovce, jagnjeta, prešiče od 60 kg naprej, perutnino, divjačino, meso, kruh, ladijski prepečenec, pečivo, meso sveže, posušeno itd., sir, slanike, mesne konzerve, sadje, sočivje vsake vrste, sočivne konzerve, čebulo, česenj in gotove sladkorne vrste.

**Dvekranski bankovci.** Med občinstvom se je razširilo mnenje, da krožijo ponarejeni dvekranski bankovci, ki se po pravih razločujejo po črkah A, B, C pri serijah v številkah. V pojasnjenje sledeče: Banka je dosedaj izdala tri emisije dvekranskih bankovcev, ki so različno označeni po



serijah in številkah, in sicer je na zadnji strani prve emisije levo črka A s štirivrstno številko serije, desno pa število s šestimi števkami. Pri drugi emisiji je prav tako, le mesto črke A je črka B. Pri tretji emisiji je na levi le štirivrstno število serije in desno črka C ter število s šestimi števkami, kar je razvidno iz naslednjih zgledov: Prva emisija levo A 1025, desno 133.840. Druga emisija levo B 1006, desno 679.044. Tretja emisija levo 1144, desno C 000.005.

**Pomnožitev žitne produkcije v Ameriki.** Ugodna prilika za prodajo žita in zelo visoke cene, ki so jih ameriški farmerji dobili za lanski pridelek, so jih napotile, da so pridelovanje žita močno raztegnili. Farmerji računajo, da bodo evropske države, ki sploh morejo dobaviti žito iz Amerike, v bližnji prihodnosti ga bolj potrebovale nego doslej. Za izvoz žita iz Zjedinjenih držav pride zelo v poštev tudi okolnost, da je Anglija zelo omejila eksport iz Kanade. Dalje računajo ameriški kmetovalci, da se bo v Evropi letos žita pridelalo dosti manj nego ponavadi, ker primanjkuje poljskih delavcev. Kmetijska pisarna v Vašingtonu ceni, da se je samo za zimsko pšenico obdelana površina pomnožila na 40,169.000 akrov napram 36,008.000 v lanskem letu. Po zadnjih podatkih te pisarne obsegajo žitne zaloge ameriških farmerjev v

Zjedinjenih državah: pšenice 40,169.000, koruze 92,910.000, ovsa 36.930.000 in ječmena 89,878,000 bušelnov (1 bušel je 35·24 litrov).

**Denaturirani sirovi sladkor.** Kmetje! Poslužite se ugodne prilike in kupujte denaturirani sirovi sladkor, ki ga ima na prodaj Splošna avstrijska družba za vnovčenje živine na Dunaju in sicer po ceni, ki jo je bila c. kr. vlada znižala. Zmešan z kokosovo moko, melaso in otrobi je denaturirani sirovi sladkor najboljše nadomestilo ovsa pri krmjenju konj in je ravno tako izvrstna krma za govedo in prašiče. — Naročila je poslati Splošni avstrijski družbi za vnovčenje živine na Dunaju (Allgemeine Oesterreichische Viehverwertungs-Gesellschaft, Wien III., St. Marx).

**Dolgovi na svetu so dosegli, kakor poroča „Internationaler Volkswirt“** skoraj bajno višino. Če odštejemo vojskino leti 1866 in 1870, ki sta naložili narodom ogromna bremena, so splošni državni dolgovi najbolj poskočili od l. 1897. do l. 1912. Od l. 1872. do l. 1892. so se svetovni dolgovi povišali vsako leto za 1 tisoč 380 milijonov mark, od l. 1882. do l. 1897. za 960 milijonov mark, zadnje čase so pa poskočili vsako leto za 2 tisoč 500 milijonov mark in so tako dosegli leta 1913 višino 164 tisoč milijonov mark. Na najvažnejše države odpade in sicer:

|                               | Prebivalcev: | Leta 1897:          | Leta 1913:          |
|-------------------------------|--------------|---------------------|---------------------|
| na Francijo . . . . .         | 40,000.000   | 24.480,000.000 mark | 25.426.000.000 mark |
| „ Nemčijo . . . . .           | 60,000.000   | 12.200.000.000 „    | 20.400.000.000 „    |
| „ Rusijo . . . . .            | 164,000.000  | 7.900.000.000 „     | 19.178.000.000 „    |
| „ Avstrijsko-Ogrsko . . . . . | 50,000.000   | 12.120.000.000 „    | 15.912.000.000 „    |
| „ Veliko Britanijo . . . . .  | 45,000.000   | 12.289.000.000 „    | 14.688.000.000 „    |
| „ Italijo . . . . .           | 35,000.000   | 10.100.000.000 „    | 10.649.000.000 „    |
| „ Španijo . . . . .           | 20,000.000   | 5.660.000.000 „     | 7.956.000.000 „     |
| „ Indijo . . . . .            | 315,000.000  | 2.929.000.000 „     | 6.120.000.000 „     |
| „ Avstralijo . . . . .        | 5,000.000    | 3.400.000.000 „     | 5.569.000.000 „     |
| „ Japonsko . . . . .          | 50,000.000   | 1.900.000.000 „     | 5.304.000.000 „     |
| „ Združene države . . . . .   | 92,000.000   | 3.971.000.000 „     | 13.25.000.000 „     |
| „ Brazilijo . . . . .         | 23,000.000   | 2.062.000.000 „     | 4.058.000.000 „     |
| „ Belgijo . . . . .           | 7,500.000    | 1.830.000.000 „     | 3.261.000.000 „     |
| „ Kitajsko . . . . .          | 400,000.000  | 1.050.000.000 „     | 3.060.000.000 „     |
| „ Portugalsko . . . . .       | 45,500.000   | 2.530.000.000 „     | 2.999.000.000 „     |
| „ Turčijo . . . . .           | 17,000.000   | 1.600.000.000 „     | 2.611.000.000 „     |

Seveda se mora upoštevati, da so dolgovi naloženi tudi v podjetjih, ki nosijo državi dobiček,

pri nas n. pr. železnice, tobačne tvornice, soline in razni rudniki.

Vabilo na redni občni zbor

**Irran. in pos. v Št. Petru na Medvedovem selu,**  
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 13. junija 1915, ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Poučen govor nadrevizorja Vlad. Pušenjak.
5. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

**Živinorejske zadruge v Škocijanu,**  
registrovane zadruge z omejenim poroštvom

ki se bo vršil dne 20. junija 1915 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Sklepanje o likvidaciji zadruge.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.



Vabilo na redni občni zbor

### **Konsumnega društva v Staremtrgu pri Ložu,**

reg. zadr. z omej. zavezo,

ki se vrši dne 30. maja 1915 ob 3. uri popoldne

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice na Homeu,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil dne 13. junija 1915 ob 3. uri popoldne v cerkvenišču na Homeu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Električno-strojne zadruge v Šmarci,**

reg. zadr. z omej. zav.

ki se bo vršil dne 13. junija 1915 ob pol 4. uri popoldne v cerkvenišču na Homeu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah,**

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob 4. uri popoldne v posojilniščem prostoru pri g. Štefanu Pikl.

Dnevni red:

1. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Zrečah,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 6. junija 1915 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Načelstvo.

Vabilo na XXIII. redni občni zbor

### **Vzajemnega podpornega društva,**

registrirane zadruge z omejenim jamstvom,

v Ljubljani,

ki se bo vršil v petek dne 4. junija 1915 ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika XXIII. rednega in izrednega občnega zbora.
2. Poročilo in sklepanje o računskem zaključku za leto 1914.
3. Volitve.
4. Razni predlogi.

Občni zbor je le tedaj sklepčen, ako se ga vdeležijo deseti del članov. Ako bi se jih ne udeležilo zadostno število, se vrši drugi občni zbor na podlagi društvenih pravil v petek dne 11. junija 1915 ob 5. uri popoldne z istim vsprejeto in na istem kraju.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

### **Živinorejske zveze za kamniški politični okraj na Homeu,**

registrirane zadruge z omejeno zavezo

ki se bo vršil dne 27. junija 1915 ob 4. uri popoldne v združni pisarni v Šmarci.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobrenje računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na navzočih članov.



Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Zibiki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 13. junija 1915 po rani maši dopoldne v zadruginih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Tomišlju,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 13. junija 1915, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na l. občni zbor

### Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Pavlu pri Preboldu,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Načelnik.

Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Žirih,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob 3. uri popoldne v pisarni posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrugnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

### Kmetijskega društva v Dobrépoljah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo

ki se bo vršil dne 13. junija ob 4. uri popoldne v zadruginih prostorih v Dobrépoljah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

### Zadruge za vnovčevanje lesa na Češnjici,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 13. junija 1915 ob pol 4. uri popoldne v prostorih Gospodarske zadruge.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

### Gospodarske zadruge na Češnjici pri Železnikih,

registrirane zadruge z omejeno zavezo

ki se bo vršil dne 6. junija 1915, ob pol 4. uri popoldne v zadruginih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

### Živinorejske zadruge na Homeu,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 13. junija 1915 ob 4. uri popoldne v cerkvenišču na Homeu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrugnikov.



Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Strugah,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 20. junija 1915 ob 3. uri popoldne v župnišču.

#### **Dnevni red:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Gospodarskega društva v Trnovem,**

registrirane zadruge z omejenim jamstvom,

ki se bo vršil dne 20. junija 1915 ob 4. uri popoldne v dvorani.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914 in do 30. aprila 1915.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ko bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Leskovcu,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 29. junija 1915, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ob nesklepčnosti v navedeni uri vrši se pol ure kasneje drug občni zbor ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Novi cerkvi,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 6. junija 1915 ob 3. uri popoldne v posojilničnem prostoru v Novi cerkvi št. 13.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor v navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Studeneh pri Mariboru,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 5. junija 1915 ob 6. uri popoldne v uradnih prostorih v Studeneh.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Krčanjah,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

#### **Dnevni red:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva in dopolnilna volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Kmetijskega društva v Mošah,**

registrirana zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob pol 4. uri v društvenem domu v Smledniku.

#### **Dnevni red:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Poročilo načelstva.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

### **Kmetijske zadruge v Račah,**

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 24. maja 1915 ob 2. uri popoldne v prostorih zadruge.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepa zmožen pri vsakem številu navzočih članov.



Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Trebnjem,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 24. maja 1915 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu ob isti uri in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Sv. Vidu pri Grobelnem,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 27. maja 1915 ob 3. uri popoldne v županovi hiši.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na občni zbor

### Gospodarske zveze, centrale za skupni nakup in prodajo v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 10. junija 1915 ob 10. uri dopoldne v njeni posvetovalnici.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Prememba pravil.

Če bi občni zbor ne bil sklepčen vrši se čez pol ure drug občni zbor, ki je sklepčen ne glede na število navzočih (§ 16. zadr. pravil). Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

### Kmetijskega društva v Rovtahn pri Logatcu,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 13. junija 1915, ob 3. uri popoldne v občinski pisarni v Rovtahn.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

### Kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Jelšah,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 20. junija 1915 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev enega uda v načelstvo.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob navedenem času sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Slovenjemgradu,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob pol 4. uri popoldne v dvorani Narodnega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### Hranilnice in posojilnice v Kostanjevici,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 6. junija 1915 ob 3. uri popoldne v župnišču v Kostanjevici.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.



Vabilo na redni občni zbor

### **Posojilnice v Dobrépoljah,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vrši dne 13. junija 1915 ob 3. uri popoldne v prostorih Kmetijskega društva v Dobrépoljah.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se dne 28. junija 1915 na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu pri Zatičini,**

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 6. junija 1915, ob 3. uri popoldne v Št. Vidu št. 2.

#### **Dnevni red:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice na Trati,**

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 6. junija 1915 ob 3. uri popoldne v posojilniščnem prostoru na Trati.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Če bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

### **Hranilnice in posojilnice pri Št. Jurju pod Kumom,**

registrirana zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. maja 1915 ob 7. uri zjutraj v župnišću pri Št. Jurju.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob zgoraj navedeni uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki pa je sklepčen brez ozira na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Lovrencu nad Mariborom,**

reg. zadr. z neom. zav.

ki se vrši v nedeljo, dne 30. maja 1915 ob 2. uri popoldne v posojilniščnih prostorih pri Pirnatu.

#### **Dnevni red:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

### **Živinorejske zadruge v Šmartnem v Tuhinjski dolini,**

reg. zadr. z omejeno zavezo,

ki se vrši dne 6. junija 1915 po jutranjem opraviilu ob pol 8. uri v prostorih gosp. Iv. Malija v Šmartnu.

#### **Dnevni red:**

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.
3. Posvetovanje in sklepanje o razpustu zadruge.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Odbor.



Vabilo na redni občni zbor  
**Mlekarske zadruge v Šmarci,**

reg. zadr. z omejl. zav.

ki se bo vršil dne 13. junija 1915 ob pol 5 uri popoldne v cerkvenišču na Homen.

**Dnevni red:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo nadzorstva.

4. Poročilo o izvršeni reviziji.

5. Odobritev računskega zaključka za l. 1914.

6. Volitev odbora.

7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

**Razglas.**

**Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu nad Ljubljano,**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

razglašja v smislu § 36 svojih pravil, da bode pri-  
čenši s 1. julijem 1915 obrestovala pri nji vlo-  
žene hranilne vloge

po 4 $\frac{1}{2}$ %.

Obenem se pristavlja, da je vlagateljem na  
prosto voljo dano, v primernem roku, kateri pa mora  
prej poteči nego stopi ta izprememba v veljavo,  
svoje vloge vzdigniti.

# PROSPEKT.

## Davka prosti 5 $\frac{1}{2}$ % avstrijski vojni zajem

iz leta 1915, ki zapade 1. maja 1925.

## Objava.

Po cesarskem ukazu od 4. avgusta 1914. l., drž. zak. št. 202, o izvršitvi kreditnih operacij v svrhu plačila stroškov za izvanredne vojaške priprave povodom vojskinih spletek izdaja e. kr. finančni minister 5 $\frac{1}{2}$ %-ni vojni zajem. Skupni iznos zajma se bo določil na podlagi uspeha, katerega bo imela javna subskripcija.

Vrednostni papirji vojnega zajma se glase na imetnika in so izdani v kosih po 100, 200, 1000, 2000, in 10.000 K ter v kosih, ki stvarjajo večkratnik od 10.000 K. Datirani so kosi dne 1. maja 1915. l., imajo na sebi posnetek podpisa e. kr. finančnega ministra in so protipodpisani od predsednika in od enega člana kontrolne komisije državnih dolgov v državnem zboru. Izdani so v nemškem jeziku, bistveni obseg teksta pa je pridodan tudi v deželnih jezikih. Vrnitev vojnega zajma se bo vršila dne 1. maja 1925. l. C. kr. državna uprava pa si pridržuje pravico, da sme vrniti zajem tudi pred 1. dnem

maja 1925. l. bodisi v celoti ali deloma. Prejšnja vrnitev pa je mogoča samo na podlagi predločene najmanj trimesečne odpovedi. Ta odpoved se razglasi v uradni „Wiener Zeitung“.

Vojni zajem se obrestuje s 5 $\frac{1}{2}$ % na leto in sicer v polletnih obrokih 1. maja in 1. novembra vsacega leta po dospelosti. Vrednostni papirji imajo po 20 polletnih kuponov, kojih prvi zapade 1. dne novembra 1915. l. Plačilo obresti in vračilo vojnega zajma se vrši brez vsacega davčnega, pristojbinskega ali katerega drugega odbitka proti temu, da se dospel obrestni kupon oziroma zajemni papirji oddajo e. kr. blagajni državnih dolgov na Dunaju.

Radi zastare ugašajo tirjatve iz vojnega zajma, kar se tiče glavnice, v 30. letih in kar se tiče obresti, v 6. letih od dospelostnega roka.

Razpečevanje 5 $\frac{1}{2}$ % vojnega zajma ni podvrženo pro-metnemu davku od efektov.

Na Dunaju, dne 4. maja 1915.

**C. kr. finančni minister.**



# Vabilo na subskripcijo.

Z ozirom na predstoječi prospekt Njegove prevzvišenosti gospoda c. kr. finančnega ministra se razglasi sledeče:

**Subskripcija se začne dne 8. maja 1915. in se zaključi v soboto dne 29. maja 1915. ob 12. uri opoldne.**

Podpisovanja sprejemajo sledeča mesta: pošto-hranilnični urad na Dunaju in vse njegove biralnice (c. kr. poštni uradi), vse državne blagajne in davčni uradi, avstro-ogrška banka, glavni zavod na Dunaju in njene podružnice v Avstriji, v Bosni in Hercegovini, dalje Anglo-avstr. banka Dunaj. — Dunajsko bančno društvo, Dunaj. — C. kr. priv. spl. avstr. zemljiško-kreditni zavod, Dunaj. — C. kr. priv. avstr. kreditni zavod za trgovino in obrt, Dunaj. — Splošna depozitna banka, Dunaj. — Nižje-avstr. eskomptna družba, Dunaj. — C. kr. priv. banka avstr. dežel, Dunaj. — Banka S. M. pl. Rothschild, Dunaj. — Union-banka, Dunaj. — Jadranska banka, Trst. — C. kr. priv. splošna prometna banka, Dunaj. — Banca Commerciale Triestina, Trst. — Banka za Gornjo Avstrijo in Solnograško, Linz. — C. kr. priv. bančna in menjalnična deln. družba „Merkur“, Dunaj. — Bielsko-Bialska eskomptna in menjalniška banka, Bielic. —

Češka eskomptna banka, Praga. — Češka industrijska banka, Praga. — C. kr. priv. češka Union-banka, Praga. — Galicijska banka za trgovino in obrt, Krakov. — Industrijska banka za kraljestvo Galicije in Vladimirije z veliko vojvodino Krakov. — Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana. — Deželna banka kraljestva češkega, Praga. — Deželna banka kraljestva Galicije in Vladimirije, z veliko vojvodino Krakov. — C. kr. priv. moravska eskomptna banka, Brno. — Moravsko-Ostroveška trgovska in obrtna banka, Moravska Ostrova. — Avstr. industrijska in trgovska banka, Dunaj. — C. kr. priv. štajerska eskomptna banka, Gradec. — Osrednja banka čeških hranilnic, Praga. — Dunajska lombardna in eskomptna banka, Dunaj. — Osrednja banka nemških hranilnic, Praga. — Živnostenska banka, Praga in pri njih podružnicah ob uradnih urah, običajnih pri vsaki posredovalnici.

**Podpisovanja se mogo vršiti tudi s pomočjo drugih avstrijskih bank, hranilnic, zavarovalnih zavodov in zasebnih bankirjev.**

Za podpisovanje velja naslednja določila:

1. Podpisovalna cena je določena s 95-250/0 dodavši 51/20/0 obresti od kosa za čas od 1. maja 1915 l. do dneva, ko se papirji prevzamejo.

2. Podpisovanje se vrši na temelju zglasilnega obrazca, ki je izdan v ta namen. Daljnji potrebni obrazci se dobe brezplačno pri predoznačenih mestih. Subskripcija je mogoča tudi pismeno in sicer v tej obliki:

„Na podlagi razglašanih prijavnih pogojev se naročujem na Nom. K . . . 51/20/0-vega avstrijskega vojnega zajma od leta 1915, ter se zavežem glede sprejetja in plačila v smislu dodelitve. Obenem vplačam znesek K . . . . .“

Vsaki subskripcijski posredovalnici je pridržano poverilo, da določi po svojem prevdanku visokost zneska vsake posamezne dodelitve.

3. Dodelitev se izvrši čimprej mogoče po končani subskripciji in se znamovalci o tem obveste.

4. Nabavna cena je pri subskripciji zneskov do K 200 — plačati v polnem iznosu takoj pri prijavi. Ako znaša subskribirani znesek več kot K 200 —, je plačati 100/0 takoj pri prijavi, 26. junija in 27. julija vsakokrat po 250/0, 27. avgusta 200/0 in 24. septembra 1915 ostanek do polne vsote.

5. Priglasila na gotove oddelke posojila se morejo vpoštovati le v toliko, kolikor se more po mnenju posredovalnice spraviti v sklad z interesi drugih znamovalcev.

6. Zadolžnice se morajo dvigniti pri onih mestih, kjer je bila izvršena subskripcija.

7. Do tedaj, da se izdelajo prave obveznice, prejmo znamovalci interimske liste, kateri se jim brezplačno zamenjajo proti definitivnim pri onih mestih, kjer so sprejeli interimske listine.

Za subskripcijo pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu na Dunaju in pri zbiralnicah (c. kr. poštah) pooblaščenih v ta namen, veljajo posebna določila, ki so bila izdana od c. kr. pošto-hranilničnega urada.

Avstro-ogrška banka in blagajnica za vojna posojila (Kriegsdarlehenskasse) dajejo proti temu, da se polože zadolžnice, oziroma začasni listi vojnega zajma kakor ročna zastava, posojila po obrestni meri, ki je znižana za 1/2 procenta, namreč po vsakokratni oficijalni eskomptni obrestni meri. — Ta udobna obrestna mera ostane pa le začasno v veljavi, toda najmanj do 24. septembra 1916.

Omenjena dva zavoda delita posojila po vsakokratni oficijelni eskomptni obrestni meri tudi na druge pripravne vrednostne papirje, ako je posojilo namenjeno za vplačilo zneska, ki je bil subskribiran na podlagi tega povabila.

Za podaljšana posojila take vrste se enako dovolijo ugodnosti znižane obrestne mere in sicer najmanj do 24. septembra 1916.

Na zahtevo se pa pri dovoljenih posojilih, kojih vplačilni roki ne segajo dalje nego do gori omenjenih terminov, mesto vsakokratne eskomptne obrestne mere zagotovi stalna obrestna mera letnih 5/0.

Vojno-posojilna blagajna je na podlagi § 6, točka 3, cesarske naredbe od dne 19. septembra 1914, drž. zak. št. 248 pooblaščen, da s polnim vpoštovanjem v omenjeni cesarski naredbi se nahajajočih poslovnih načel dovoljuje posojila tudi proti zastavi takih hipotekarnih terjatev, ki nudijo postavno varnost (§ 1374 spl. mešč. zak.).

Temeljem izdanih cesarskih naredb o ukinjenju zasebnopravnih denarnih tirjatev se morejo zneski, izhajajoči od vlog na tekoče račune, iz vlog proti blagajniškim listom in na vložne knjižice neomejeno dvigniti pri vseh kreditnih zavodih, ako se jih namerava porabiti za vplačila na vojno posojilo. — Izmed kreditnih zavodov so izvzeti samo oni v Galiciji in Bukovini.

Na Dunaju, meseca maja 1915.



**Bilanca**  
**Posojilnice pri Sv. Lenartu v**  
**Slovenskih goricah,**  
reg. zadruga z neom. zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                             | K                 |
|-------------------------------------|-------------------|
| Posojila . . . . .                  | 505.387-78        |
| Inventar premični . . . . .         | 1.458-—           |
| Inventar nepremični . . . . .       | 89.100-—          |
| Zaostale obresti posojil . . . . .  | 21.815-58         |
| Delež pri Zadrugi zvezi . . . . .   | 1.000-—           |
| Naložen denar . . . . .             | 3.293-—           |
| Poštna hranilnica . . . . .         | 563-67            |
| Tekoči računi s člani . . . . .     | 6.648-16          |
| Prehodni . . . . .                  | 610-73            |
| Gotovina koncem leta 1914 . . . . . | 8.507-51          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>             | <b>638.414-13</b> |

| Pasiva.                               | K                 |
|---------------------------------------|-------------------|
| Deleži . . . . .                      | 12.291-—          |
| Hranilne vloge s kapitalizo-          |                   |
| vanimi obrestmi . . . . .             | 551.824-18        |
| Tekoči račun z Zvezo . . . . .        | 16.466-—          |
| Predplačane obresti posojil . . . . . | 1.814-06          |
| Vknjižen dolg . . . . .               | 8.683-82          |
| Izposojilo . . . . .                  | 9.600-—           |
| Neplačane obresti deležev . . . . .   | 376-—             |
| Tekoči račun s člani . . . . .        | 5.111-86          |
| Rezervni zaklad . . . . .             | 29.990-—          |
| Čisti dobiček . . . . .               | 3.257-51          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>               | <b>638.414-13</b> |

|                                            |            |
|--------------------------------------------|------------|
| Denarni promet . . . . .                   | 567.857-65 |
| Stanje članov začetkom leta 1914 . . . . . | 2184       |
| Pristopilo . . . . .                       | 76         |
| Odpadlo . . . . .                          | 92         |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .            | 2168       |

**Bilanca**  
**Hranil. in posojil. v Žabnicah,**  
reg. zadruga z neom. zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                              | K                 |
|--------------------------------------|-------------------|
| Posojila . . . . .                   | 68.920-—          |
| Tekoči račun z Zvezo . . . . .       | 84.090-—          |
| Inventar premični . . . . .          | 190-40            |
| Zaostale obresti posojil . . . . .   | 691-86            |
| Delež pri „Zadrugi zvezi“ . . . . .  | 1.000-—           |
| Naložen denar . . . . .              | 31.467-69         |
| Poštna hranilnica . . . . .          | 21-47             |
| Efekti . . . . .                     | 43.515-45         |
| Efektne obresti . . . . .            | 1.052-—           |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . . | 1.103-18          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>              | <b>232.052-05</b> |

| Pasiva.                               | K                 |
|---------------------------------------|-------------------|
| Deleži . . . . .                      | 407-—             |
| Hranilne vloge s kapitalizo-          |                   |
| vanimi obrestmi . . . . .             | 220.692-54        |
| Predplačane obresti posojil . . . . . | 324-41            |
| Rezervni zaklad . . . . .             | 9.676-28          |
| Čisti dobiček . . . . .               | 951-82            |
| <b>Skupaj . . . . .</b>               | <b>232.052-05</b> |

|                                          |            |
|------------------------------------------|------------|
| Denarni promet . . . . .                 | 280.889-96 |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . . | 70         |
| Pristopilo . . . . .                     | 7          |
| Odpadlo . . . . .                        | —          |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .          | 77         |

**Bilanca**  
**Hranilnice in posojilnice**  
**za Kandijo in okolico,**  
reg. zadr. z neomejeno zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                              | K                   |
|--------------------------------------|---------------------|
| Posojila . . . . .                   | 1.208.741-70        |
| Tekoči račun z Zvezo . . . . .       | 177.500-—           |
| Inventar premični . . . . .          | 937-79              |
| Inventar nepremični . . . . .        | 51.092-28           |
| Zaostale obresti posojil . . . . .   | 19.015-58           |
| Vrednost tiskovin . . . . .          | 2.233-21            |
| Delež pri Zadrugi zvezi . . . . .    | 4.000-—             |
| C. kr. poštna hranilnica . . . . .   | 240-02              |
| Efekti . . . . .                     | 10.737-92           |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . . | 16.351-51           |
| <b>Skupaj . . . . .</b>              | <b>1.490.850-01</b> |

| Pasiva.                               | K                   |
|---------------------------------------|---------------------|
| Deleži . . . . .                      | 25.105-30           |
| Hranilne vloge s kapitalizo-          |                     |
| vanimi obrestmi . . . . .             | 1.396.740-30        |
| Predplačane obresti posojil . . . . . | 2.145-06            |
| Davki in doklade . . . . .            | 976-92              |
| Jubilejni zaklad . . . . .            | 979-27              |
| Zaklad za obrestovanje raz-           |                     |
| deljenih deležev . . . . .            | 2.467-—             |
| Rezervni zaklad . . . . .             | 61.427-76           |
| Čisti dobiček . . . . .               | 1.008-40            |
| <b>Skupaj . . . . .</b>               | <b>1.490.850-01</b> |

|                                            |              |
|--------------------------------------------|--------------|
| Denarni promet . . . . .                   | 1.824.198-12 |
| Stanje članov začetkom leta 1914 . . . . . | 2293         |
| Pristopilo . . . . .                       | 74           |
| Odpadlo . . . . .                          | 88           |
| Stanje koncem leta 1913 . . . . .          | 2279         |

**Bilanca**  
**Hranilnice in posojilnice**  
**v Pliberku,**  
reg. zadruga z neom. zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                              | K                 |
|--------------------------------------|-------------------|
| Posojila . . . . .                   | 145.945-63        |
| Tekoči račun z Zvezo . . . . .       | 45.213-—          |
| Inventar premični . . . . .          | 230-—             |
| Zaostale obresti . . . . .           | 2.741-22          |
| Delež pri „Zadrugi zvezi“ . . . . .  | 1.000-—           |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . . | 1.653-52          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>              | <b>196.783-37</b> |

| Pasiva.                               | K                 |
|---------------------------------------|-------------------|
| Deleži . . . . .                      | 1.195-—           |
| Hranilne vloge s kapitalizo-          |                   |
| vanimi obrestmi . . . . .             | 191.917-53        |
| Predplačane obresti posojil . . . . . | 172-75            |
| Rezervni zaklad . . . . .             | 2.228-13          |
| Čisti dobiček . . . . .               | 1.269-96          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>               | <b>196.783-37</b> |

|                                          |            |
|------------------------------------------|------------|
| Denarni promet . . . . .                 | 257.829-48 |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . . | 137        |
| Prirastlo . . . . .                      | 18         |
| Odpadlo . . . . .                        | 2          |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .          | 153        |

**Bilanca**  
**Kmetijske hranilnice in poso-**  
**jilnice v Starem trgu pri Ložu,**  
reg. zadruga z neom. zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                              | K                 |
|--------------------------------------|-------------------|
| Posojila . . . . .                   | 639.824-40        |
| Inventar premični . . . . .          | 2.100-—           |
| Inventar nepremični . . . . .        | 106.548-22        |
| Zaostale obresti posojil . . . . .   | 49.126-94         |
| Delež pri „Zadrugi zvezi“ . . . . .  | 1.000-—           |
| Stalna vloga . . . . .               | 3.000-—           |
| Delež pri „Unionu“ . . . . .         | 3.000-—           |
| Delež pri „Ljudski pos.“ . . . . .   | 4-—               |
| Delež pri Autom. društvu . . . . .   | 2.000-—           |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . . | 2.377-03          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>              | <b>808.980-59</b> |

| Pasiva.                               | K                 |
|---------------------------------------|-------------------|
| Deleži . . . . .                      | 1.332-—           |
| Hranilne vloge s kapitalizo-          |                   |
| vanimi obrestmi . . . . .             | 659.926-10        |
| Tekoči račun z Zvezo . . . . .        | 102.101-—         |
| Predplačane obresti posojil . . . . . | 591-76            |
| Rezervni zaklad . . . . .             | 43.216-59         |
| Čisti dobiček . . . . .               | 1.813-14          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>               | <b>808.980-59</b> |

|                                          |            |
|------------------------------------------|------------|
| Denarni promet . . . . .                 | 572.361-61 |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . . | 674        |
| Pristopilo . . . . .                     | 3          |
| Odpadlo . . . . .                        | 11         |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .          | 666        |

**Bilanca**  
**Posojilnice v Radgoni,**  
reg. zadruga z neom. zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                              | K                 |
|--------------------------------------|-------------------|
| Posojila . . . . .                   | 723.966-49        |
| Naloženi denar . . . . .             | 11.345-25         |
| Zaostale obresti posojil . . . . .   | 19.744-56         |
| Terjatev na kupnin. ostanku          |                   |
| za prodano posestvo . . . . .        | 280-—             |
| Vrednost inventarja . . . . .        | 1.391-30          |
| Vrednost posestev . . . . .          | 48.800-—          |
| Zaostala najemina . . . . .          | 150-—             |
| Prehodni . . . . .                   | 57-81             |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . . | 11.987-12         |
| <b>Skupaj . . . . .</b>              | <b>817.722-53</b> |

| Pasiva.                               | K                 |
|---------------------------------------|-------------------|
| Deleži . . . . .                      | 11.980-—          |
| Hranilne vloge . . . . .              | 594.897-75        |
| Izposojila . . . . .                  | 145.022-46        |
| Predplačane obresti posojil . . . . . | 6.022-05          |
| Rentnina . . . . .                    | 429-59            |
| Predplačana najemina . . . . .        | 275-—             |
| Rezervni zaklad . . . . .             | 54.164-—          |
| Čisti dobiček . . . . .               | 4.931-68          |
| <b>Skupaj . . . . .</b>               | <b>817.722-53</b> |

|                                            |              |
|--------------------------------------------|--------------|
| Denarni promet . . . . .                   | 1.176.611-60 |
| Stanje članov začetkom leta 1914 . . . . . | 883          |
| Pristopilo . . . . .                       | 29           |
| Odpadlo . . . . .                          | 23           |
| Stanje koncem leta 1914 . . . . .          | 889          |



# Bilanca

## Hranilnice in posojilnice v Šmihelu pri Pliberku,

reg. zadruga z neom. zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                                              |            | K |
|------------------------------------------------------|------------|---|
| Posojila . . . . .                                   | 519.089.73 |   |
| Inventar premični . . . . .                          | 360.—      |   |
| Inventar nepremični . . . . .                        | 29.671.59  |   |
| Zaostale obresti posojil . . . . .                   | 28.161.66  |   |
| Delež pri „Zadružni Zvezi“ . . . . .                 | 1.000.—    |   |
| Delež pri Puškarski zadrugi . . . . .                | 5.100.—    |   |
| Vojno posojilo . . . . .                             | 240.83     |   |
| Vrednost tiskovin . . . . .                          | 299.16     |   |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . .                 | 1.673.05   |   |
| Skupaj . . . . .                                     | 585.596.02 |   |
| Pasiva.                                              |            | K |
| Deleži . . . . .                                     | 4.604.—    |   |
| Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi . . . . . | 509.402.91 |   |
| Tekoči račun z Zadr. zvezo . . . . .                 | 39.561.—   |   |
| Predplačane obresti posojil . . . . .                | 384.27     |   |
| Neizplač. divid. delež . . . . .                     | 861.13     |   |
| Rezervni sklad . . . . .                             | 30.112.20  |   |
| Čisti dobiček . . . . .                              | 670.51     |   |
| Skupaj . . . . .                                     | 585.596.02 |   |
| Denarni promet . . . . .                             | 315.186.29 |   |
| Stanje članov začetkom leta 1914 . . . . .           | 648        |   |
| Pristopilo . . . . .                                 | 11         |   |
| Odpadlo . . . . .                                    | 14         |   |
| Stanje koncem leta 1914 . . . . .                    | 645        |   |

# Bilanca

## Kmetijskega društva v Vipavi,

reg. zadr. z omejeno zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                                  |            | K |
|------------------------------------------|------------|---|
| Vrednost blaga . . . . .                 | 71.734.89  |   |
| Terjatve na blagu pri zadrugi . . . . .  | 5.021.81   |   |
| Terjatve na blagu pri nezadr. . . . .    | 28.265.52  |   |
| Inventar nepremični . . . . .            | 29.637.—   |   |
| Inventar premični . . . . .              | 26.423.—   |   |
| Vrednost sitnice . . . . .               | 55.—       |   |
| Vrednost vinograda . . . . .             | 2.544.—    |   |
| Naložen denar . . . . .                  | 596.—      |   |
| C. kr. poštna hranilnica . . . . .       | 4.985.37   |   |
| Zadružna zveza . . . . .                 | 51.—       |   |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . .     | 371.98     |   |
| Skupaj . . . . .                         | 169.685.57 |   |
| Pasiva.                                  |            | K |
| Deleži . . . . .                         | 6.362.18   |   |
| Neizplačane obresti deležev . . . . .    | 1.139.02   |   |
| Izposojila . . . . .                     | 113.396.13 |   |
| Dolg na blagu zadrugi . . . . .          | 3.622.32   |   |
| Dolg na blagu nezadrugi . . . . .        | 1.489.20   |   |
| Brezobrestno posojilo . . . . .          | 3.200.—    |   |
| Rezervni sklad . . . . .                 | 35.202.33  |   |
| Čisti dobiček . . . . .                  | 5.274.39   |   |
| Skupaj . . . . .                         | 169.685.57 |   |
| Denarni promet . . . . .                 | 649.562.10 |   |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . . | 339        |   |
| Pristopilo . . . . .                     | 2          |   |
| Odpadlo . . . . .                        | 5          |   |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .          | 336        |   |

# Bilanca

## Hranilnice in posojilnice v Žireh,

registrirane zadruga z neomejeno zavezo  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                                              |            | K |
|------------------------------------------------------|------------|---|
| Posojila . . . . .                                   | 479.218.24 |   |
| Tekoči račun z Zvezo . . . . .                       | 1.260.—    |   |
| Inventar premični . . . . .                          | 102.—      |   |
| Zaostale obresti posojil . . . . .                   | 11.565.53  |   |
| Delež pri Zadružni zvezi . . . . .                   | 1.000.—    |   |
| „ „ „ Unionu“ . . . . .                              | 335.—      |   |
| „ „ „ Ljudski pos.“ . . . . .                        | 4.—        |   |
| Prehodni . . . . .                                   | 200.—      |   |
| Vrednost tiskovin . . . . .                          | 24.50      |   |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . .                 | 6.870.67   |   |
| Skupaj . . . . .                                     | 500.579.94 |   |
| Pasiva.                                              |            | K |
| Deleži . . . . .                                     | 758.—      |   |
| Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi . . . . . | 487.986.81 |   |
| Predplačane obresti posojil . . . . .                | 375.87     |   |
| Rezervni sklad . . . . .                             | 10.486.63  |   |
| Čisti dobiček . . . . .                              | 972.63     |   |
| Skupaj . . . . .                                     | 500.579.94 |   |
| Denarni promet . . . . .                             | 473.359.15 |   |
| Stanje članov začetkom leta 1914 . . . . .           | 365        |   |
| Pristopilo . . . . .                                 | 7          |   |
| Izstopilo . . . . .                                  | 1          |   |
| Stanje koncem leta 1914 . . . . .                    | 171        |   |

# Bilanca

## Hranilnice in posojilnice za Višnjo goro in okolico,

registrirane zadruga z neomejeno zavezo  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                                  |              | K |
|------------------------------------------|--------------|---|
| Posojila . . . . .                       | 861.061.16   |   |
| Naložen denar . . . . .                  | 31.140.—     |   |
| Inventar . . . . .                       | 395.15       |   |
| Zaostale obresti posojil . . . . .       | 10.507.71    |   |
| Tiskovine . . . . .                      | 350.—        |   |
| Deleža . . . . .                         | 1.004.—      |   |
| Zemljišče v Širci . . . . .              | 600.—        |   |
| Pro diversi . . . . .                    | 234.44       |   |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . .     | 2.552.54     |   |
| Skupaj . . . . .                         | 907.895.—    |   |
| Pasiva.                                  |              | K |
| Deleži . . . . .                         | 1.594.—      |   |
| Hranilne vloge . . . . .                 | 902.750.17   |   |
| Predplačane obresti posojil . . . . .    | 3.293.71     |   |
| Čisti dobiček . . . . .                  | 257.12       |   |
| Skupaj . . . . .                         | 907.895.—    |   |
| Denarni promet . . . . .                 | 1.165.707.54 |   |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . . | 716          |   |
| Pristopilo . . . . .                     | —            |   |
| Odpadlo . . . . .                        | —            |   |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .          | 716          |   |

# Bilanca

## Mlekarske zadruga na Vrhniki,

reg. zadruga z omejeno zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                                          |            | K |
|--------------------------------------------------|------------|---|
| Vrednost blaga . . . . .                         | 1.202.35   |   |
| Poštna hranilnica . . . . .                      | 1.311.02   |   |
| Terjatve na blagu pri nezadr. . . . .            | 1.673.93   |   |
| Inventar nepremični . . . . .                    | 33.190.52  |   |
| Inventar premični . . . . .                      | 12.475.72  |   |
| Vrednost pri moga in drv . . . . .               | 100.—      |   |
| Naložen denar . . . . .                          | 15.387.01  |   |
| Delež pri Mlekarski zvezi . . . . .              | 600.—      |   |
| Delež pri „Zadružni zvezi“ . . . . .             | 10.—       |   |
| Delež pri „Gospodar. zvezi“ . . . . .            | 20.—       |   |
| Delež pri Hran. in posojilnici Vrhnika . . . . . | 5.—        |   |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . .             | 6.604.71   |   |
| Skupaj . . . . .                                 | 72.580.29  |   |
| Pasiva.                                          |            | K |
| Deleži . . . . .                                 | 4.835.48   |   |
| Izposojilo drž. brezobrest. . . . .              | 10.000.—   |   |
| Dolg na blagu zadrugi . . . . .                  | 7.310.07   |   |
| Dolg Mlekarski zvezi . . . . .                   | 117.43     |   |
| Dolg Zadružni zvezi . . . . .                    | 54.—       |   |
| Rezerva . . . . .                                | 47.496.52  |   |
| Čisti dobiček . . . . .                          | 2.766.79   |   |
| Skupaj . . . . .                                 | 72.580.29  |   |
| Denarni promet . . . . .                         | 248.833.71 |   |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . .         | 490        |   |
| Pristopilo . . . . .                             | 6          |   |
| Odpadlo . . . . .                                | 6          |   |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .                  | 490        |   |

# Bilanca

## I. Delavskega konsumnega društva na Jesenicah,

registrirane zadruga z omejeno zavezo,  
z dnem 31. decembra 1914.

| Aktiva.                                                   |            | K |
|-----------------------------------------------------------|------------|---|
| Vrednost blaga . . . . .                                  | 14.030.91  |   |
| Terjatve na blagu pri zadr. . . . .                       | 27.391.67  |   |
| Inventar nepremični . . . . .                             | 19.379.92  |   |
| Inventar premični . . . . .                               | 2.397.09   |   |
| Delež pri Zadružni Zvezi . . . . .                        | 10.—       |   |
| Delež pri Gospodar. zvezi . . . . .                       | 220.—      |   |
| Delež pri Hranilnici in posojilnici v Jesenicah . . . . . | 5.—        |   |
| Predplačani davek . . . . .                               | 46.30      |   |
| Gotovina 31. decembra 1914 . . . . .                      | 8.603.65   |   |
| Skupaj . . . . .                                          | 72.084.54  |   |
| Pasiva.                                                   |            | K |
| Deleži . . . . .                                          | 6.550.—    |   |
| Neizplač. obresti deležev . . . . .                       | 123.69     |   |
| Izposojila . . . . .                                      | 16.254.91  |   |
| Dolg na blagu nezadrugi . . . . .                         | 1.565.12   |   |
| Rezervni sklad . . . . .                                  | 30.503.05  |   |
| Čisti dobiček . . . . .                                   | 17.087.77  |   |
| Skupaj . . . . .                                          | 72.084.54  |   |
| Denarni promet . . . . .                                  | 558.566.73 |   |
| Stanje članov začetkom l. 1914 . . . . .                  | 358        |   |
| Pristopilo . . . . .                                      | 67         |   |
| Odstopilo . . . . .                                       | 18         |   |
| Stanje koncem l. 1914 . . . . .                           | 407        |   |